

VERSCHIJNT

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 8 maanden f 4.50.
Voor de overige steden des Rijks 5.50.

VRIJDAG 20 APRIL.

UITGEVER-DIRECTEUR:

C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon,
Beurssteeg, te Amsterdam.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.

Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIE:

Van één tot zes regels.
Voor elken regel meer.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden
worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegel
regt daaronder begrepen.

De Eerste Kamer der Staten-Generaal zet hare werkzaamheden met verbazende vlugheid voort. Naauwelijks acht dagen bijeen, en reeds heeft ze een tiental wets-ontwerpen aangenomen en zal ze morgen beraadslagen over de voordragten, houdende regeling der verantwoordelijkheid van de Hoofden der Ministeriële Departementen, tot regeling en beperking der uitoefening van het regt van vereeniging en vergadering, houdende nadere bepalingen omtrent de kosten der huizen van bewaring, tot aankoop van 2½ en 3 per cents nationale schuld tot vervanging der schatkistbiljetten in het depôt der muntbiljetten en, eindelijk, tot verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegroting voor 1855, stichting van een stoomgemaal op den IJssel.

De verslagen, vooral van de drie eerstgenoemde hoogstgewichtige wetsvoordragten, dragen dan ook, naar onze meening, het kenmerk van de overhaasting, waarmee naar den afloop der werkzaamheden schijnt te zijn verlangd; want hoezeer wij zelden gewoon zijn geraakt aan degelijke parlementstukken van de Eerste Kamer uitgaande, overtreffen die, welke wij heden ontvingen en waarvan wij den hoofdinhoud hier achter mededeelen, in luchtigheid en oppervlakkigheid alle andere vertoogen derzelfde kamer, welke sinds den laatsten tijd, over gewichtige wetsvoorstellen het licht hebben gezien.

Moeijelijk is het, uit die oppervlakkige verslagen op te maken, wat eigenlijk, omtrent ieder voorstel afzonderlijk, de meening is van de meerderheid der leden, die aan het onderzoek in de sectien hebben deel genomen. Zoo veel doenlijk evenwel zullen we trachten den totaal-indruk terug te geven, dien de verslagen omtrent de drie voornaamste wetsontwerpen op ons gemaakt hebben.

Het verlag betrekkelijk het wetsontwerp op de ministeriële verantwoordelijkheid getuigt, meenen wij, van eene groote inconsequentie. In drie (van de vier) afdelingen der Kamer is, door de meesten der aldaar aanwezige leden, met meerder of minder klem afgekeurd, dat eene regeling der geldelijke verantwoordelijkheid bij dit wetsontwerp is achterwege gelaten. Zij achtten het voorstel, uit dien hoofde, «onvolledig». De «stuksgewijze regeling der ministeriële verantwoordelijkheid», zoo als die hier plaats heeft, werd afgekeurd, en het tegenwoordig wetsontwerp bleek daardoor niets beteekenend te zijn. De eenige lof, die daaraan werd gegeven, was, dat het onschadelijk was! Na deze, vrij scherpe en, volgens het Verslag, bijkans eenparige veroordeeling zou men, dunkt ons, redelijkerwijs hebben mogen verwachten de conclusie, dat de voordragt «aanneemelijk» werd geacht. De Eerste Kamer komt evenwel tot een tegenovergesteld resultaat. «Niettegenstaande deze en dergelijke bezwaren, heeft evenwel de groote meerderheid der leden verklaard, dat zij in het wetsontwerp, zoo als het daar ligt, zouden kunnen berusten!» En welke grond wordt er aangevoerd voor deze conclusie, die lijnrecht in strijd is met de eene of andere der eerdere afkeuringen? Het antwoord wordt, om eene wet op de ministeriële verantwoordelijkheid vast te stellen. Alsof eene illusoire wet, eene gebrekkige, eene partiële wet voldoen kon aan het grondwettig voorschrift; alsof de Staten-Generaal aan hun pligt hadden voldaan, indien ze eene wet, welke ook, hadden aangenomen, die het opschrift droeg van een onderwerp van wetgeving, dat, volgens de Grondwet, eene degelijke, eene volledige regeling eische! Het bekennen, volgaarne, dat ons de hier ontwikkelde gang der denkbeelden van de meerderheid der Eerste Kamer zoo zonderling voorkomt, dat wij er geen naam aan weten te geven.

Het oordeel over het wetsontwerp tot regeling en beperking der uitoefening van het regt van vereeniging en vergadering, is voor de Regering al zeer gunstig uitgevallen. «Op enkele uitzonderingen na» heeft men zich «niet ongunstig gestemd verklaard, omtrent alle hoofdbeginselen, waarvan bij de regeling van de

«onderwerp is uitgegaan.» Dat oordeel is des te vreemder, wanneer men in overweging neemt, dat het ontwerp, door de Tweede Kamer slechts bij toeval, en dank zij de gewone inconsequentie der anti-revolutionnaire partij, is aangenomen, en dat, ware die Kamer voltallig geweest, de voordragt nooit bij de Eerste Kamer aanhangig ware gemaakt. Dat groote verschil van gevoelen omtrent zoo gewichtige beginselen, als het hier geldt, tusschen de Eerste en Tweede Kamer is, naar onze meening, zeer opmerkelijk en kan gereede aanleiding geven tot beschouwingen over den invloed, dien de verschillende oorsprong van deze twee takken der wetgevende magt, op den aard en de strekking van 's Lands wetten hebben kan. Het zal nu aan de toekomst zijn overgelaten te beslissen, of de werking der wet zoodanig zal zijn, als de Eerste Kamer die schijnt te verwachten, dan wel of die wet tot groote verwarring en tot eindelooze moeijelijkheden zal aanleiding geven, zonder dat daarom geregeld is wat men regelen wilde. — De netelige vraag, omtrent de geestelijke orden in Noordbrabant, die in het Verslag gedaan is, wordt door de Regering op handige wijs ontlopen. Zij acht het «onraadzaam, om zich thans in dit onderzoek te verdiepen, ten einde niet van eene vraag van wetgeving te vervallen in vragen van vroegere of latere toepassing van wetten, waarvan de oplossing aan de regterlijke magt is verbleven.» Zeer gaarne gelooven wij, dat de Regering het onraadzaam acht, zich in dat onderzoek te verdiepen; want dan zou blijken — 't geen zij niet wil, dat blijke — namelijk: dat de wet onmagtig is tegenover geestelijke orden of stichtingen, en dat het geheime doel, dat men beoogde en uit welken hoofde alléén het voorstel nog in de Tweede Kamer is doorgesleept, niet kan bereikt worden.

Het derde wetsontwerp, — dat, houdende nadere bepalingen omtrent de kosten der huizen van bewaring — heeft een ongunstig onthaal bij de Eerste Kamer genoten. Men zal zich herinneren [Zie Grondwet No. 576], dat dit wetsontwerp de hand slaat aan de gemeentewet, waardoor een grondwettig voorschrift wordt vernietigd en aan de zelfstandigheid der gemeenten een gevoelige slag wordt toegebracht. De billijkheid van den grondslag, waarop het voorstel rust, wordt dan ook door «velen leden» betwijfeld, en zelfs zij, die, blijkens het Verslag, niet in de geopperde bezwaren deelden, konden niet ontkennen, «dat zij evenzeer vreesden, dat de hier voorgestelde regularisatie der kosten voor huizen en gevangenen, tot onaanneemheden en noodeloozen omslag zou voeren.» De Eerste Kamer wenscht niet eene wet, gelijk de voorgedragene, «waarbij alleen eene poging wordt gedaan, «om gerezen moeijelijkheden op te ruimen en het bestaande, dat eigenlijk geen stelsel is, te bestendigen»; maar zij verlangt eene wet, die een vast en een doelmatig beginsel tot grondslag heeft. Uit een en ander blijkt, meenen wij, de meening der Kamer, dat het wetsontwerp niet voldoet aan het oogmerk; dat het is eene wet, waarbij inbreuk op de zelfstandigheid der gemeenten gemaakt wordt. Of het daarom niet aangenomen zal worden, valt te betwijfelen. Het tegen spreken en het vóórstemmen is, ook bij de Eerste Kamer, tot gewoonte geraakt.

Wij hebben het reeds gezegd en wij gevoelen ons gedrongen, dat nog eens te herhalen, als wij een blik werpen in de Memorie van Beantwoording des heeren WINTGENS op het Voorloopig Verslag, betreffende zijn voorstel tot instelling van plaatselijke raden van gezondheid: «Het zij ons vergund met stilzwijgen voorbij te gaan de vele citaten uit Fransche auteurs en het overzicht van hetgeen met betrekking tot het ontwerp in den vreemde is verrigt.»

In het algemeen moge onze Natie geneigd zijn, zich in hare vormen te schikken naar wat in den vreemde gewoonlijk plaats vindt: men zal toch niet durven be-

weren, dat de zeden en gewoonten van de mindere volksklassen in vreemde landen met die in het onze vele punten van overeenkomst bezitten. Als het waar is, en wij twijfelen daaraan niet, dat de wetten des lands eene schets leveren van de zeden des tijds, waarin zij worden vastgesteld, dan moeten zij ook op den waren toestand des volks zijn gebouwd. Wien is het onbekend, dat de gewoonten der huishouding en der levenswijze onzer landgenooten verschillen, niet slechts naar het getal onzer provinciën, maar ook naar de onderscheidene gemeenten van hetzelfde gewest? Eene wet, die de eenige of voornaamste strekking heeft, om die gewoonten te beheerschen, de groote verscheidenheid der kwade hebbelijkheden te vernietigen, de schadelijke gevolgen van bestaande vooroordeelen te bestrijden; in één woord: eene wet, die algemeene voorschriften geeft tot genezing van verschillende kwalen, die uit onderscheidene oorzaken zijn ontstaan, zulk eene wet kan geen doel treffen; want wat voor de eene localiteit heilzaam is, kan op eene andere plaats verderfelijik werken: «On doit juger des circonstances d'après leur date», zoo ook: «d'après leur nature.»

De heer WINTGENS kleeft een beginsel aan, dat met het onze lijnrecht strijdt. Hij noemt zijn voorstel «bovenal eene armenwet. Hij heeft steeds gemeend, dat «de algemeene wet op het armbestuur slechts het uitgangspunt of de voorbode moest wezen van verschillende wetten van meer bijzonderen aard, ten behoeve der arme volksklassen, waartoe, naar zijne meening, «bij uitnemendheid behoort eene wet, regelende het toezigt op de verblijven, welke den arme ter bewoning worden afgestaan.» Wij gelooven niet, dat de fysieke en intellectuele toestand onzer arme volksklasse door die uitnemende zucht van wettenmakerij, zoo aanmerkelijk zal worden verbeterd. Bij ons is nimmer het denkbeeld opgekomen, dat er een radicaal middel tegen het pauperisme kon gevonden worden in het aanhoudend en minutieus reglementeren van de levenswijze der armen. Zulk eene organisatie draagt, naar ons inzien, de zaden van desorganisatie in zich; want als men het Volk aan zooveel banden legt, springt het te eer uit den band. De ligchamelijke en zedelijke ontwikkeling van onze verarmde volksklasse laat zich niet bevorderen door het stellen van regel op regel en gebod op gebod; vooral niet, als de thans in werking zijnde algemeene wet op het armbestuur daarvan tot grondslag of, zoo als de heer WINTGENS zegt, tot uitgangspunt moet strekken.

Wij hadden ook niet kunnen denken, dat de heer WINTGENS op zulk eene eigenaardige wijze dat schrikbeeld voor de diakoniën, de Staatsarmenzorg, in bescherming nam en het alvermogen van den Staat huldigde, als hij, den uitnemenden en hoogst belangrijken invloed van godsdienstige en kerkelijke middelen miskennende, durft verklaren: «Zoodanig toezigt wordt niet slechts gebiedend gevorderd in het belang der minvermögenden, maar is daarenboven in het algemeen belang, om zeer afdoende redenen, aanbevelenswaardig.»

Reeds hebben wij de ongerijmdheid aangetoond, dat de heer WINTGENS «zijne aanvankelijke hervorming beoogt door ontwikkeling van plaatselijke middelen» en daartoe de medewerking van den algemeenen Wetgever noodig acht; terwijl toch alles aan het plaatselijk wetgevend gezag kon worden overgelaten. Art. 135 der Gemeentewet is een uitmuntend voorschrift, omdat het steunt op de erkenning der bevoegdheid van het plaatselijk gezag, om beter dan het algemeen bestuur te oordeelen, wat naar locale omstandigheden regeling behoeft. Wij betwisten geenszins de bevoegdheid van den Staat, om algemeene maatregelen te verordenen, die in elke localiteit kunnen en behooren in acht genomen te worden. Ook de Gemeentewet erkent in art. 151 die bevoegdheid. Maar dan moeten die algemeene maatregelen in het algemeen belang ook overal geldende zijn; maar niet aan eene toevallige meerderheid in eene Gemeenteraads-vergadering overgelaten worden; of

zij al dan niet in die gemeente in werking zullen treden. Of zoo plaatselijke omstandigheden die algemeene bepalingen in een of ander opzigt minder doeltreffend deden achten, de Gemeente-besturen mogen ze niet naar plaatselijke behoeften wijzigen of veranderen, zonder dat daarop art. 153 der Gemeente-wet toepasselijk zou worden gemaakt.

De heer WINTGENS schijnt weinig vertrouwen te stellen in de zorg der Gemeenteraden voor den openbaren reinheid- en gezondheidstoestand in de gemeente, en zich uitsluitend het recht te willen aanmatigen, om hun in dat opzigt de wet te stellen. Zouden de Gemeente-raden dan waarlijk blind zijn voor dien "toestand, die ernstige bekommering behoort in te boezemen?" Blijft men dan overal werkeloos bij het onderzoek naar, en de bestrijding van die onrustbarende verschijnselen? Verdienen de Gemeente-besturen den toon der bestraffing, als de heer WINTGENS zegt: "Er moet worden gehandeld, waar het de levensbeginselen geldt der maatschappij en het lot der minvermogenenden in 't bijzonder op het spel staat. Het baat hun weinig, wanneer schoone theoriën over hunne belangen worden ontwikkeld, en deze zich niet ten hunnen behoeve en tot heil der gansche zamenleving in de werkelijkheid openbaren. Het is een meer haghelijck bestaan om in te sluimeren bij den tegenwoordigen toestand, dan om pogingen aan te wenden tot herstel, al mogten die aanvankelijk gebrekkelijk of onvoldoende bevonden worden."

Maar die bestraffing geldt bepaaldelijk het Gemeentebestuur van de residentie; want de heer WINTGENS is genoopt geworden tot zijn voorstel, "daar hij door eigen onderzoek, in de stad zijner inwooning, den jammerlijken staat van vele armenwoningen heeft leeren kennen." Als lid van een armbestuur werd zijne ervaring grooter. Hij heeft de verbastering, de zedelijke en stoffelijke verbastering opgemerkt, den huisselijken kring als een voorwerp van afgrijzen zien beschouwen. Een uitgeput en gebrekkelijk menschenras komt er uit voort. Daargelaten nu de juistheid of onjuistheid der schildering, vragen wij: is het middel, dat de heer WINTGENS bij de hand neemt en de weg, dien hij inslaat, doeltreffend en geschikt om, zoo als hij het voorspiegelt, al de jammeren in eens te doen ophouden? Wij antwoorden: neen!

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZICHT.

De dagbladen zijn eenstemmig van gevoelen, dat Rusland de uitlegging van het derde punt door de Westersche mogendheden verwerpt. De Donau acht Rusland's contra-voorstel aannemelijk; de Ost Deutsche Post daarentegen is van een geheel tegenovergesteld gevoelen.

Het gerucht alsof Oostenrijk zich zou willen terugtrokken en zich in een staat van neutraliteit houden, en tot ontwapening overgaan is niets anders dan een mystificatie geweest. Oostenrijk is het ten volle met de Westersche mogendheden eens; de conferentie zal verder voortgezet worden nadat instructien uit Londen zullen zijn ontvangen op het verhandelde in de zitting der conferentie van eergister.

Die eenstemmigheid van Oostenrijk met de Westersche mogendheden, komt volkomen overeen met de deswege gedane verzekering in het veel besproken tweede artikel van den Moniteur betrekkelijk den oorlog in de Krim.

Het is zeker, dat de Russische pleinpotentiarissen thans van de noodige volmagten voorzien zijn; maar, ongelukkig, blijkt uit alle ontvangen berigten en mededeelingen dat die instructien bepaaldelijk gekant zijn tegen de beperking der Russische zeemagt in de Zwarte zee, zoodat indien deze beperking werkelijk een ultimatum van den kant der Westersche mogendheden daarstelt, er alle grond bestaat om aan eene vredelievende eindschikking te wanhopen. Reeds meldten onderscheidene dépêches het vertrek van Lord John Russell naar Londen op morgen, Vrijdag. Sir George Grey heeft echter in het Lagerhuis aangekondigd, dat de edele lord uiterlijk op 27 dezer in Engeland zal terug zijn gekeerd.

De Ganges heeft te Marseille tijdingen uit Konstantinopel aangebragt, die tot 9 dezer loopen. De toebereidselen tot de ontvangst van Keizer Napoleon, waren ten einde gebragt. In het kamp van Maslak zijn reeds 6000 man bijeen. De brigade kurassiers wordt uit Adrianopel verwacht. De dagbladen zeggen, dat het berigt van de op handen zijnde hervormingen in Turkije voorbarig is; de ontwerpen zijn daartoe wel is waar in gereedheid gebragt, doch de bijzonderheden worden geheim gehouden. De dagbladen verzekeren tevens, dat het storm loopen op Sebastopol met elken dag wordt te gemoet gezien en dat de eskaders eveneens tot den strijd gereed liggen. Twee uitvalen uit de vesting op 7 April werden door de geallieerden afgeslagen.

De nieuwe Grieksche gezant te Konstantinopel, heeft reeds een bezoek bij den Groot-vizier afgelegd.

Men verneemt, dat de scheepvaart op den Donau stellig is vrij gesteld.

De Russen laten alle schepen ongehinderd passeren. Er hebben dan ook reeds talrijke bevrachtingen van schepen met graan naar Konstantinopel plaats gehad.

In de eerste week van April hebben hevige stormen in de

Zwarte zee gewoed. Zes Turksche en Wallachijsche brikken zijn bij de haven van Varna gestroomd.

Te Brussa hebben geene nieuwe aardbevingen plaats gehad. De zaken hebben er weer haar geregelden gang genomen.

Te Eupatoria bevinden zich 10,000 Turken, die aan het beleg van Sebastopol zullen deel nemen.

Er worden nog 12,000 man verwacht onder Omar-Pacha. Uit Madrid wordt gemeld, dat het artikel I van het wetsontwerp op den verkoop der geestelijke goederen, waarin het beginsel van dien verkoop is gelegd eergister door de Cortes is aangenomen met 159 tegen 13 stemmen.

ENGELSCH POST.

De reis van den Keizer en de Keizerin der Franschen naar Engeland, zegt de Times, is eindelijk een fait accompli, en H. H. MM. zijn de gasten der Koningin op het kasteel van Windsor. Deze gebeurtenis zal uitmaken eene der meest buitengewone dezer eeuw, zoo rijk aan voorvallen van allerhande soort.

Nooit zag men de bevolking van Groot-Brittannie door zulk een geestdrift bezielde en er is zelfs iets vreemds in, hoe dit volk, te midden der oorlogskreuten, alle zorgen en druk vergeet, elke sombere gedachte verbant om zich aan eene vreugde over te geven, waarvan men het voorbeeld niet vindt in de schoonste dagen der vaderlandsche geschiedenis.

Sedert gisteren was de stad Doever letterlijk door eene menschen-massa overstromd. Alle municipale autoriteiten waren op de been, de burgerwacht en de gemanry onder de wapenen; uit alle vensters wapperden vlaggen; kortom alles was in feestgewaad uitgedoscht.

Prins Albert kwam ten 9 ure des morgens te Doever aan; hij nam de werken, die daar onder handen zijn, in oogen-schouw en gaf hij die gelegenheid bliken zijner kennis van deze soort van arbeid.

De Prins werd ontvangen door den maire en den municipale raad, die hem een adres van gelukwensching aanhielden, waarop Z. K. H. met eenige zeer hartelijke woorden antwoordde, onder anderen, verklarende, dat het bezoek van H. H. MM. de Keizer en de Keizerin der Franschen de banden van vriendschap tusschen Engeland en Frankrijk nauwer toshaalt en tot het welzijn van beide volken, voorzeker, zal strekken.

Ongeukkig was er gedurende deze gebeurtenis een dikke nevel over de stad en de zee, waardoor het gezicht op het kasteel en de ter reede liggende schepen benoemen werd. Uithoofde van het gevaar der scheepvaart op die kusten vreesde men, dat er eene wijziging in het programma van den dag zou worden gebragt. Doch ten half tien ure vernam men, dat de Keizer Calais verlaten had aan boord van de Pelican.

Onmiddellijk daarop gingen alle klokken aan het luiden, de kanonnen deden zich hooren, en de wijkaren plaatsten zich in rijen van de haven tot het hotel van Lord Warden.

Ten 11 ure en 20 minuten kondigde een algemeen salvo der batterijen de aankomst van het Keizerlijk eskader aan.

Lord Paget begaf zich in eene hoot om eene verkenning ter zee te doen, toen men op eens op honderd ellen afstand de Pelican zag verschijnen de Engelsche vlag voorop hebbende en aan den grooten mast de keizerlijke.

Men was als het ware verrast en zulks ten gevolge van den nevel. Onmiddellijk deed zich de muziek hooren: *Partant pour la Syrie*. De Keizer die op het voorste gedeelte der stoomboot stond groette Prins Albert, die hem terug groette, terwijl door de verzamelde menigte een onverdonvend hoerah werd herhaald.

De Keizer was gekleed in het uniform van devisie-generaal; de Keizerin, die aan zijne zijde stond, was eenvoudig maar smaakvol gekleed met een stroo-hoed en grijsen mantel waaronder men de kleuren van een schitterenden japon onderscheidde.

Bij H. H. MM. bevond zich de maarschalk Vaillant. Na dat de vorstelijke personen ontscheept waren, drukte de Keizer hartelijk de hand van Prins Albert en de Keizerin boog met buitengewone bevaligheid. H. H. MM. herkenden weltra den graaf en de gravin Waleswki en de Keizer ontving de gelukwenschingen van den maire.

De doorluchtige reizigers begaven zich onmiddellijk naar het hotel van Lord Warden, terwijl zij op hunnen weg daarheen met de meeste geestdrift begroet werden. Prins Albert ging met de Keizerin gearmd, terwijl de Keizer naast hun liep.

Men vernam weldra, dat de overtocht niet zeer gunstig was geweest en een en een half uur te lang geduurd had.

Volgens de bekend geworden geruchten ging die togt zelfs met ernstige gevaren vergezeld.

Het Keizerlijk yacht had, onder bevel van den ervaren kapitein Smethell, Calais verlaten, maar was weldra door een digten nevel bedekt.

In het hotel van Lord Warden werd de hooge gasten een déjeuner aangeboden. Na het déjeuner ontving de Keizer den maire en eene corporatie uit Doever, welke hem een adres aanbod, waarop de Keizer het volgende antwoord in de Engelsche taal echter met eenigzins vreemden tongval gaf:

"Ik ben er zeer erkentelijk voor dat uwe Koningin mij de gelegenheid verschafft om haar mijne eerbied te betuigen en blijk te geven van mijne gevoelens van achting en sympathie voor het Engelsche volk. Ik hoop, dat de twee natien altijd vrienden zullen zijn, in vrede en in oorlog; want ik houd mij overtuigd, dat zulks zal strekken voor het welzijn der geheele wereld en voor haar eigen vreespoed. Ik ben u ten zeerste erkentelijk voor de gevoelens, welke gij mij betuigt hebt als ook aan de Keizerin en ik hoop dat gij mijn lof en de hare bij uwe landgenooten zult zijn."

Na het vertrek der municipaliteit heeft Prins Albert zijne

gasten naar het station van den spoorweg geloid, dat met vlaggen en guirlanden gedecoreerd was. Een der directeuren van de South Eastern bood de Keizerin een zeer fraaie bouquet aan.

Op den geheelen weg, langs welken de trein ging, was eene ontelbare menigte toegesnel om de hooge reizigers bliken van geestdrift te geven. Ten vijf ure had de aankomst te Londen plaats. Ook daar was de geestdrift onbeschrijfelijk. Ten zes ure had het vertrek naar Windsor plaats. Het is onmogelijk de geestdrift te beschrijven waarmede H. H. MM. daar ontvangen werden. Des avonds was er algemeene illuminatie. Het stadhuis en de triomfbogen waren met gekleurde glazen versierd, hetgeen een schitterend schouwspel opleverde.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Eerste Kamer.

Hoofdinhoud van het Verslag der Commissie van Rapporteurs nopens het wetsontwerp tot regeling en beperking der uitoefening van het recht van vereniging en vergadering.

1. Men heeft zich bij de overweging van deze voordragt in de afdeelingen der Kamer, op enkele uitzonderingen na niet ongunstig gestemd verklaard omtrent de hoofdbeginselen, waarvan bij de regeling van dit onderwerp is uitgegaan. Onderscheidene leden hebben evenwel te kennen gegeven, dat naar hun oordeel de Regering zich bij dit voorstel van wet uitsluitend had moeten bepalen bij hetgeen door art. 10 der Grondwet kennelijk wordt voorgeschreven. Bij dat artikel is het recht van vereniging en vergadering erkend, en alleen aan de wet voorbehouden, de uitoefening van hetzelfde in het belang der openbare orde te regelen en te beperken. Deze voordragt gaat buiten de aldus bepaalde grenzen, door regels te stellen omtrent de regtspersoonlijkheid der zedelijke lichamen. Zij konden dit niet goedkeuren, daar het hun voorkwam, dat op die wijze ongelijkssoortige bestanddeelen in éene wet zamengevoegd worden en er verwarring plaats heeft tusschen staats- en burgerlijk recht. Niet dat eene herziening van het Burgerlijk Wetboek op het stuk der zedelijke lichamen door deze leden ondoelmatig werd geacht; zij zouden daartoe gaarne hebben willen medewerken, bijaldien een afzonderlijk ontwerp van wet te dien einde ware aangehouden. Het scheen hun meer met eene behoorlijke orde en gezonde begrippen van wetgeving te strooken, het geheele onderwerp door middel van twee wetten te regelen, dan, gelijk bij deze voordragt geschiedt, het burgerlijk recht en het staatsrecht te vermengen. Zij meenden dat de Kamer, welke de tegenwoordige voordragt heeft aangenomen, evenzeer gezind zoude bevonden zijn om eene regeling van de zedelijke lichamen bij afzonderlijke wet goed te keuren, gelijk bij ons ook in 1841 met eene herziening van den Titel voor de boedelscheidingen is geschied. Zij waren dus niet bevredigd dat eene behandeling der onderwerpelijke zaak in dien vorm tot het onbepaald uitstel eener invoering van de tegenwoordige bepalingen omtrent de regtspersoonlijkheid noodwendig zoude hebben geleid.

2. De meerderheid der leden kon in dit gevoelen niet deelen. Zij was van oordeel dat art. 10 der Grondwet geen onderscheid maakt, maar het recht van vereniging en vergadering in den ruimsten zin omvat. Wanneer aan den gewonen wetgever bij dat artikel wordt opgedragen om een natuurlijk en in Nederland van oudsher bestaand recht te regelen en te beperken, dan volgt daaruit dat hij ook te voegd geacht moet worden, de bestaande wetgeving te wijzigen, en daarvan dan ook niet kunnen worden uitgezonderd bepalingen van het Burgerlijk Wetboek, die uitsluitend van civiel recht kunnen geacht worden te zijn. Immers de vraag, of een vereeniging regtspersoonlijkheid zal worden toegekend, laat zich zeer gemakkelijk tot het gebied van het staatsrecht betrekken. In de wetking der zedelijke lichamen naar buiten, zoodanig als die door ons burgerlijk recht is geregeld, wordt bij deze voordragt geene verandering gebragt. Zij bepaalt zich alleen tot de regeling der wijze, waarop zedelijke lichamen tot stand komen zullen, hetgeen meer als een punt van staatsrecht dan als burgerlijk recht moet worden aangemerkt. Sommige leden, tot deze meerderheid behoorende, hebben wel betreurd, dat door deze wet een groep in het Burgerlijk Wetboek wordt gedaan, doch zij hebben begrepen dat dit nu niet anders kon. Ook werd hun tevens opgemerkt dat wanneer men de tegenwoordige bepalingen omtrent de zedelijke lichamen in den vorm eener afzonderlijke herziening van het Burgerlijk Wetboek had voorgedragen, er dan tevens vele onderwerpen van burgerlijk recht ter sprake zouden zijn gebragt die herziening of verbetering konden schijnen te vorderen, waarvan waarschijnlijk het gevolg zoude zijn geweest, dat er ten slotte niets van de zaak ware gekomen.

De Regering heeft daarop het volgende geantwoord: Het is der Regering aangenaam, dat men zich over het algemeen gunstig gestemd heeft gevonden omtrent de hoofdbeginselen, waarvan de Regering bij het ontwerpen van het voorstel van wet op de uitoefening van het recht van vereniging en vergadering is uitgegaan.

Eene geheel onverdeelde goedkeuring konde zij bij een anderwerp voor zoo vele verschillende beschouwingen, waaraan, niet verwachten,

Al aanstonds heeft zich dan ook nu weder de vraag op-

...welke de grenzen zijn binnens welke het wetsontwerp naar art. 14 der Grondwet moet baplan, en of buiten die grenzen wel gelegen is het vraagpunt over de verantwoordelijkheid van vereenigingen.

...Tant dezan aanzien naemt de Regering de wijziging op te weeten, dat het regt van vereeniging, zoo oud als de maatschappij, bestond vóór de Grondwet; dat het was geregeld ten deele door het Strafwetboek, ten deele door het Burgerlijk Wetboek en door dat van Koophandel, en dat wanneer nu in de Grondwet geschreven werd, dat de uitoefening van dat regt in het belang der openbare orde zoude worden geregeld en beperkt door de wet, noodwendig moet hebben gewild, dat men zoude herzien de voorschriften omtrent de uitoefening van dat regt in die wetboeken voortvarende. De waarheid is, dat men de uitoefening niet goed geregeld oordeelde en juist daarom in de Grondwet de zaak opnam. Er was dus naar het inzien der Regering verplichting om de wetboeken bij deze wet te wijzigen, daar waar het openbaar belang die wijziging vorderde. Van daar dan ook de opheffing van eenige artikelen van het Strafwetboek, waartegen niemand opkomt. Overigens schijnt het eene demonstratie in apertis, dat als men zal regelen de uitoefening van het regt van vereeniging in het belang der openbare orde, de vraag moet worden beslist, wat het gevolg eener vereeniging ten aanzien van derden en ook van den Staat zal zijn, en wel bepaaldelijk, of alleen door den wil van eenige individus in de maatschappij een ligchaam zal kunnen opruden als een zelf persoon, die nimmer sterft, die eerst maar niet nader en zich verhidnt zonder dat iemand verantwoordelijk is voor iets regeling behoeft in het belang der openbare orde, dan is het dit vraagpunt.

De Regering heeft gemeend deze opmerkingen nog eens te moeten herhalen, doch kan zich verder geheel en al betrekken aan de redenen door de meerderheid der leden in het verslag opgenomen.

Verantwoordelijkheid van het Verslag der Commissie van Rapporteurs over het wetsontwerp, houdende regeling der verantwoordelijkheid van de hoofden der ministeriële departementen.

1. Bij de overweging van deze voordragt is in drie afdeelingen der Kamer met leedwezen opgemerkt en door de leden der Kamer aldaar aanwezige leden met ruiter oeffening afgekeurd, dat eene regeling der geldelijke verantwoordelijkheid van de hoofden der Ministeriële Departementen bij dit wetsontwerp achterwege is gelaten. Vele leden hebben dit zeer betrouwd en agtten het voorstel niet hoofde onvolledig. Sommige hebben met nadruk hun gevoelen geuit, dat de Grondwet, van de verantwoordelijkheid der Ministers in het algemeen gewagende, daarbij onderscheidt, en derhalve ook geene splitsing dier verantwoordelijkheid in verscheiden onderdeelen, bij verdelende wetten op onzekere tijdstippen te regelen, schijnt te vorderen. Blijkens de oorspronkelijke voordragt der Regering schijnt de overtuiging daarvan ook bij haar leden te zijn geweest. Zij meenden daarom tegen het wetsontwerp aangenomen beginsel eener striktwijze van de ministeriële verantwoordelijkheid hunne bedenkingen te moeten inbrengen, en men om dat door het ontwerp van de geldelijke verantwoordelijkheid het verloop van de tegenwoordige voordragt hun voorkwam, eene nauwlettende toetsing duidlijk in het oog te hebben.

Deze laatste bedenking werd door andere leden inzonderheid op den voorgrond gesteld. Zij konden zich met de voorgedragde wet, als onschadelijk, wet vereenigen. Doch zij vonden het oordeel kan, bij het denken aan de verantwoordelijkheid, die op de hoofden van departementen van algemeen rust, vooral ook dat deel niet worden gemist, op het beheer en gebruik van 's Rijks geldmiddelen en eigendommen betrekking heeft. Daarin resumeert hoofdzakelijk de geheele ministeriële verantwoordelijkheid. De staatkundige is voor geene regeling vatbaar; de staatkundige zal in de toepassing blijken in vele opzichten subjectieve waardering en opvatting der feiten onafhankelijk te zijn. Geldelijke verantwoordelijkheid lost zich niet in eijfers, en deze zijn aan willekeurige interpretatie onderhevig. Daarom was ook door deze leden acte van de verklaring der Regering, dat de definitieve regeling der financiële verantwoordelijkheid van Ministers, eene nader in te dienen regeling van 's Rijks comptabiliteit, door haar zal worden voorgedragen; en zij vonden deze hunne bedenking eene gereede aanleiding om met ernst op eene spoedig aanbieding van die wet te dringen.

Niettegenstaande deze en dergelijke bezwaren, heeft de meerderheid der leden verklaard, dat zij het wetsontwerp, zooals het daar ligt, zouden kunnen aanvaarden. Daar het nu reeds de vierde maal is, dat sedert de laatste grondwetsherziening de regeling van dit onderwerp de Vertegenwoordiging wordt aangeboden, is het niet meer dan tijd dat de zaak, al te heb dan slechts gedeeltelijk, worde afgedaan. En men kon niet anders dan met de voorgedragen regeling der strafrechtelijke verantwoordelijkheid van Ministers vereenigen, omdat het hoofdbeginsel van ons strafregt is in acht genomen, volgens hetwelk er van hoos opzet blijkten moet, om strafbaar te kunnen stellen.

op het beleid der regering van Nederlandsch Indie (Stichting, 1854, n°. 129) zullen worden toegepast op den Gouverneur-Generaal in de gevallen bij art. 28 van die wet vermeld, daar toch niet al de bij dat artikel omschreven misdrijven bij deze voordragt zijn opgenomen. Men vond te meer aanleiding tot het doen dezer vraag in hetgeen de Regering op het verslag der Commissie van Rapporteurs uit deze Kamer, bij art. 89 van het Indisch reglement heeft geantwoord. daar zij toen van oordeel was dat, wanneer het overigens noodig mogt zijn, ook door eene afzonderlijke wet zal worden voorzien in de leemte, welke de wet op de ministeriële verantwoordelijkheid eventueel ten aanzien van den Gouverneur mogt laten.

Verslag der Commissie van Rapporteurs voor het Wetsontwerp tot aankoop van 2 1/2 en 3 percents Nationale Schuld tot vervanging der schatkistbiljetten in het depot der muntbiljetten.

§ 1. Vele leden hebben in de afdeelingen hun gevoelen betuigd over de indiening van dit wetsontwerp dat tot inderdaad aanzienlijke rentebesparing ten voordele van den Staat leiden kan. Ook in het beginsel achtten zij het verkieslijk, dat, gelijk hier wordt voorgesteld, het depot ten behoeve der muntbiljetten niet langer besta uit schatkistbiljetten, omdat het met den aard dier geldswaarde behoudende papieren geheel overeenkomst, dat de Regering daarover de vrije beschikking behoudt.

Enkele leden meenden dan ook om deze redenen te moeten betrouwen, dat dit voordeel aanbrengeend ontwerp niet reeds vroeger kracht van wet had erlangd, en nu eerst aan de goedkeuring der Eerste Kamer is onderworpen.

§ 2. In ééne afdeeling werd betuigd, dat men gaarne zou hebben gezien, dat de Regering zich had verklaard voor het denkbeeld in de Tweede Kamer geuit, om namelijk het depot ten behoeve der muntbiljetten, dat nu uit schuldbriefven, ingeschreven in de grootboeken der nationale schuld zal bestaan, langzamerhand te vergrooten, naar mate meer gelden zouden beschikbaar vallen tot aankoop van zulke schuldbriefven. Zoo doende zou elke mogelijke depreciatie van het papiergeld, bij aanzienlijke daling der effecten, nagenoeg geheel kunnen voorkomen worden.

Het bezwaar, daartegen aangevoerd, als of men op die wijze een vast amortisatiefonds zou scheppen, vervalt, indien in de wet eene grens hijz. van 30 of 40 per cent werd gesteld als minimum van den prijs waartegen de schuldbriefven in betrekking tot het depot voor de muntbiljetten zouden kunnen worden in aanslag gebracht.

§ 3. Enkele leden hebben deze gelegenheid aangegrepen tot uiting van den wensch, dat de Regering spoedig voorzie in de behoefte aan muntbiljetten van f 10, die zich in vele streken des lands doet gevoelen, waar in den regel alleen muntbiljetten van hooger bedrag in omloop zijn.

§ 4. Wat de vorm dezer voordragt betreft, hebben eenige leden gemeend hunne tevredenheid te moeten betuigen over de wijziging in het oorspronkelijke voorstel door de Regering gebracht, waardoor nu één wetsontwerp in de plaats der twee afzonderlijke voorgestelde is getreden; hetgeen zij regelmatig en eenvoudiger achten.

Weinige zaken toch schijnen zoozeer behoefte te hebben aan een krachtig centraliserend beheer als deze kantonnale en andere huizen van bewaring. Daardoor alleen zou er mogelijkheid zijn, betere huizen tot stand te brengen en daarbij meer afscheiding te bewaren tusschen zeer verschillende categorien van gevangenen.

Terwijl nu alleen eene poging wordt gedaan om gerezen moeilijkheden op te ruimen en het bestaande, dat eigenlijk geen stel-el is, te herstellen, zou alsdan een vast en doelmattig beginsel in de plaats treden. Dan waren ook niet langer al die administratieve hemoelingen noodig, wegens omslagen en verhaal van kosten op de gemeenten, noch die verwikkelingen en twisten te dachten, welke, volgens het gevoelen van vele leden, uit de nu voorgestelde regeling zullen voortkomen, indien de gemeenten zich bezwaard achten door het haar toegewezen aandeel in de kosten, en in de betaling daarvan discutieren.

§ 2. Andere leden deelden niet in deze bezwaren tegen de voordragt van wet, welke ook niet als eene wet van beginselen was te beschouwen, maar alleen tot oogenblikkelijke voorziening in eene administratieve moeilijkheid, die zich had opgedaan in eene regeling, welke sedert meer dan veertig jaren heeft gewerkt. Doch ook deze leden konden niet ontkennen, dat zij evenzeer vreesden, dat de hier voorgestelde regulisatie der kosten voor huizen en gevangenen, tot onaangenameheden en noodloozen omslag zou voeren.

§ 3. In ééne afdeeling werd opgemerkt, dat reeds vroeger, zoodra de gemeenten weigerden op grond der gemeentewet de hier bedoelde kosten te voldoen, dit verschil tusschen die gemeenten en de Regering bij de wet had kunnen worden uitgemakt, en dat, zoo de indiening dezer voordragt was vertraagd, men nu ook gewenscht had, te gelyker tijd eene regeling te mogen ontvangen der kosten van oprigting en onderhoud van lokalen voor de kantongerechten, waaromtrent zich ongeveer dezelfde moeilijkheden als bij het nu behandelde onderwerp voordoen.

Verslag der Commissie van Rapporteurs over het wetsontwerp, houdende nadere bepalingen omtrent de kosten der huizen van bewaring.

§ 1. Dit Wetsontwerp, dat hoofdzakelijk zijn oorsprong schijnt te vinden in de moeilijkheden, door de Regering ondervonden bij de toepassing van het reglement, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 22 April 1841, no. 80, in verband met art. 205 der gemeentewet van 20 Junij

1851 (Staatsblad no. 85), heeft bij het onderzoek in de afdeelingen de vraag doen rijzen, of het beginsel, waarop tot dusverre dit geheele onderwerp had gerust, en nu ook volgens dit voorstel zou blijven rusten, inderdaad billijk en met den aard der zaak overeenkomstig is te achten.

Vele leden meenden die billijkheid zeer te moeten betwijfelen. De kosten toch van onderhoud van gevangenis en hare bewoners, als zijnde in elk geval een uitvloeisel van het regtswezen in den Staat, behooren ook door dezen gedragen te worden, niet door de gemeenten. Sommigen van deze leden oordeelden, dat het eenige ware beginsel zou zijn, om alle boeten, ook voor overtredingen van plaatselijke keuren, uit de gemeentekas te doen overgaan in 's Rijks schatkist, maar dan ook aan den Staat op te dragen de geheele zorg voor alle gevangnissen en huizen van bewaring en van hen die aldaar verblijven. Tot aanprijzing van dit beginsel werd aangevoerd, dat elke straf voor overdrifving in het algemeen belang wordt opgelegd, en door den regter van wege den Staat wordt uitgesproken. Die leden meenden, dat even als de transportkosten van bedelaars door den Staat gekweten worden, ook deze uitgaven door den Staat behooren te worden betaald.

Andere leden verlangden dit beginsel niet zoo verre uit te strekken. Zij achtten het billijk, dat de gemeente de kosten der gevangenen betaalt, welke straf ondergaan wegens overtreding van keuren of reglementen, door die gemeente vastgesteld, gelijk zij ook de boeten int uit kracht dierzelfde keuren.

Daarin kwamen echter de meeste leden overeen, dat zowel uit het oogpunt van billijkheid, als vooral uit dat eener doelmatige en goedkope regeling van deze huizen van bewaring, één algemeen beheer, door den Staat gevoerd, heilzame vruchten zou afwerpen, hetzij men dan alle kosten ten laste van den Staat bragt, hetzij men, zooals vele leden verlangden, van de gemeente slechts eene betaling vorderde voor de gevangenen, uit kracht van gemeentelijke politie-verordeningen gestraft.

Verslag van de Commissie van Rapporteurs over het Wetsontwerp tot verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegroting voor 1855. (Stichting van een stoomgemaal op den IJssel.)

Door eenige leden is bij het onderzoek van dit Wetsontwerp opgewekt, dat de Memorie van Toelichting wel opgeeft de grondslagen van het plan, volgens hetwelk het hier bedoelde stoomwerkstrig zal worden ingerigt, doch daarbij volstrekt niet vermeldt van welke sterkte, of van hoeveel paardenkracht ongeveer de stoommachine zal behoeven te zijn om goede diensten te kunnen bewijzen. Ter beoordeeling van de aangevraagde geldsom schijnt de kennis van dit punt niet onbelangrijk te zijn. Die leden hoopden, dat de Regering hieromtrent hare plannen, bij gelegenheid der te houden openbare discussie over dit wetsontwerp, zal willen mededeelen.

Gravenhage, 19 April.

Z. M. heeft aan den heer R. H. L. Heidsieck, HD. consul te Mexico, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder der Christus orde van Portugal, hem door Z. M. dan Koning-Regent van Portugal geschenken.

Z. M. heeft bepaald:
1°. dat voortaan de opleiding van jongelingen tot adelhorsten der late klasse bij 's Rijks zeemagt uitsluitend aan boord der oorlogsschepen zal geschieden, en wel op de wijze, voorgeschreven bij Koninklijk besluit van den 26sten Juli 1854, no. 60;
2°. dat de jongelingen, die thans op de Koninklijke academie voor de zee- en landmagt hunne opleiding tot adelhorst der late klasse genieten, die opleiding aldaar zullen voleindigen, en
3°. dat de opleiding van jongelingen tot ingenieurs van de scheepsconstructie en tot tweeden luitenant der mariniers aan genoemde academie zal blijven bestaan, onder zoodanige voorwaarden, wat de geldelijke bijdrage betreft, als later zal worden vastgesteld en geregeld.

Da heer G. S. Pieters is erkend als vice-consul der Beide Siciliën, te Rotterdam.

Z. M. heeft bij besluit van gisteren, kwijtschelding verleend van de doodstraf, waartoe Cornelis Koning, bij arrest van het Provinciaal Gerechtshof in Zuid-Holland, ter zake van vadermoord, was veroordeeld, en is die straf veranderd in eene twintigjarige tuchthuisstraf.

Dingsdag avond jl. gaf de heer Hermann, wereldberoemde professor in de Indische en Chinesche magie, eene voordracht in den Koninklijken Hollandschen schouwburg alhier. Ofschoon men in de jongste jaren van dezen aard reeds veel gezien en gehoord had, dank zij den voortgang van de kunst ook in goochelarij, en men zelfs de proeven van magnetisme, somnambulisme en handbedrijgheid, door professor Hermann aan den dag gelegd, meermalen reeds zag leveren, had men toch het genoegen op te merken, dat deze zich inzonderheid daarin hopen zijne mededingers onderscheidt, dat hij slechts met eene enkele tafel en op een schier ledig tooneel werkzaam is. Wanneer anderen met omhaal van woorden, een onderwetsch middel om hunne toeschouwers af te leiden, van de wonderen gewagen, die zij alleen kunnen bedrieven, en inmiddels hunne volgende toeren voorbereiden, spreekt professor Hermann niet meer dan zijne verrigtingen dringend noodzakelijk maken en gaat hij evenwel met onbegrijpelijke vlijheid te werk. Na afloop van zijne werkzaamheden, die de algemeene verbazing opwekten, gaf de heer Hermann nog eene proeve van stemverandering, wanneer hij het geluid van vogelen, en verklagen met den besten uitslag nabootste, en het

gegons der honingbij zoo natuurlijk wedergaf, dat eene diepe stilte heerschte in de zaal, tot dat eindelijk het onzichtbaar insect gevangen werd en het publiek niet langer met zijn eentoonig gebrom gestoord of liever vermaakt werd.

Het is te verwachten, dat de tweede voorstelling van den beroemden tovenaard door een niet minder talrijk en aanzienlijk publiek zal worden bezocht dan Dingsdag avond jl., het geval was, te meer, omdat de heer Hermann ten gevolge van elders aangegane verbindtenissen, binnen weinige dagen ons land zal verlaten.

De voorstelling werd voorafgegaan door een blijspel: Eene Huwelijksreis, dat juist niet bijzonder geschikt scheen hier ten toneele te worden gevoerd en ook met weinig succes werd afgespeeld. Mevr. Valois-Sablairolles muntte echter allezins uit.

* Gisteren avond had in de zaal van den Hoogduitschen Schouwburg alhier, de vroeger aangekondigde Tooneelvoorstelling plaats door eenige leden van de Typographische Vereeniging, onder de zinspreuk: «Door Eendragt 't zaam verbonden.» Men weet, dat die voorstelling gehouden werd ten voordeele der noodlijdenden door de overstromingen. Eerst werd opgevoerd het melodrama *Vader en Zoon*, in drie tafereelen; daarna werden eenige dichtregelen voorgedragen van een werkmán (Typografist), terwijl de voorstelling besloten werd met het bekende blijspel: *de Dorpschool*, in één bedrijf, met zang. Die opvoering en voordragt geschieden op eene wijze, die de goedkeuring wegdroeg van de talrijke menigte, welke in de zaal vereenigd was. De pogingen van de leden dezer vereeniging, om ook het hunne bij te dragen tot leniging van den nood van zoo vele landgenooten, verdienen allen lof, en hulde moet gebracht worden aan de uitvoering van de onderscheidene stukken door werklieden, voor wie de beoefening der Tooneelkunst geen dagelijksche arbeid, maar eene uitspanning is. Bij herhaling werden zij, die de hoofdrollen vervulden, dan ook door de talrijke schare tergeroepen. Dit was, o. a., het geval met den jongeling, die de *Bede om een Liefde-offer* voordroeg en ook in de beide tooneelstukken optrad. Men bewonderde inderdaad den goeden aanleg, dien hij voor de tooneelkunst bezit en die bij voortdurenden ijver, eene schoone ontwikkeling van hem doet verwachten.

Uit Hoorn wordt ons de volgende uitslag der herstemming voor een lid der Tweede Kamer van de Staten-Generaal medegedeeld: Uitgebrachte stemmen 2199. Daarvan vereenigde zich 1163 op den heer Nolthenius en 1015 op den heer van Nierop, zoodat eerstgenoemde verkozen is (21 stemmen waren niet geldig).

Bij het Departement van Binnenlandsche is, ten behoeve der noodlijdenden door den jongsten watersnood, onvangen:

10. door tusschenkomst van den heer Overklift te 's Gravenhage, van C. v. B. te Petersburg, eene som van dertig gulden;

20. van den heer W. L. van Bijlevelt, te 's Gravenhage, eene som van tachtig gulden vijf en twintig centen, zijnde de opbrengst der door hem vervaardigde dichtregelen.

Ofschoon het overbodig mag schijnen, wordt het echter van groot belang op nieuw onder de aandacht van het handeldrijvend en zeevarend publiek te brengen de ernstige waarschuwing in 1854 gedaan, tegen den verboden vervoer van oorlogs-contrabande.

• De Min. van Binnenl. Zaken, ontwaar geworden zijnde, dat er voornemens hebben bestaan om oorlogs-ammunitie ter zee, in strijd met de pligten aan onzijdige mogendheden door het volkenrecht opgelegd, uit te voeren, acht zich verplicht om de aandacht van reeders en inladers te vestigen op het gevaar, waaraan zij niet alleen zich zelve door dergelijke expeditien zouden blootstellen, maar ook op de nadeelige gevolgen en den overlast welke de Nederlandsche schepen zouden kunnen kometlijden, zoo bij de oorlogvoerende mogendheden het vertrouwen niet kon bestaan, dat die vlag in geen geval tot het onbehoorlijk vervoer van oorlogs-contrabande zal gebruikt worden.

• Bij de verzekeringen, welke de Regering des Konings heeft ontvangen, dat de regel *vrij schip, vrij goed*, door al de oorlogvoerende mogendheden zal worden geëerbiedigd; dat alleen voor contrabande van oorlog en voor dépêches aan eene der oorlogvoerende mogendheden eene uitzondering zal worden gemaakt, en dat het onderzoek, of zich in schepen welke de Nederlandsche vlag voeren, ook zoodanige contrabande bevindt, met de meest mogelijke gemakkelijheid zal worden toegepast, is het voor den eerlijken handelaar en reeder van groot belang, dat alom de overtuiging besta dat er van de Nederlandsche vlag geen misbruik worde gemaakt, en er alzoo geene aanleiding worde gegeven om ongunstige vermoedens te doen koesteren tegen hen, die het voorrecht hebben onder die vlag te varen.

• De Regering van Z. M. den Koning zou hare bescherming niet kunnen verleenen aan schepen, welke, in strijd met de pligten van onzijdige Staten, oorlogs-contrabande inhielden of zich met de overbrenging van verboden dépêches belastten.

Wij lezen in de *Nieuwe Rott. Courant* het volgende: Wij vernemen, dat door Frankrijk en Engeland ernstige vertoogen aan ons gouvernement zijn ingeleverd over den handel in wapenen uit België, welke over Pruisen verboden zijnde, thans over Nederland zoude worden gevoerd, om van daar op de eene of andere wijze den weg naar Rusland te vinden. Indien die bewering waarheid bevat, dan is het zeer te wenschen, dat onze regering daartegen krachtige maatregelen neme; want het ware doch niet te verdedigen, dat onze handel en scheepvaart

werden in gevaar gebracht ten gunste van vreemde fabrikanen, die over ons land den vijand van met ons bevriende mogendheden van wapenen voorzien. Het verdient intusschen opmerking dat de *Staats-Courant* van gisteren hare waarschuwingen tegen het verboden vervoer van oorlogs-contrabanden, reeds in 1854 gedaan, herhaalt (zie vorig berigt).

Maakten wij vroeger reeds gewag van een en ander dat naar de wereldtentoonstelling te Parijs zou worden verzonden, thans kunnen wij niet genoeg lof spreken van eene allerkostbaarste collectie, welke wij gisteren in de gelegenheid waren te bezichtigen bij den heer D. Romain, hof-juwelier te Rotterdam, en welke collectie waarschijnlijk reeds heden namiddag naar Parijs zal worden verzonden. Bijzonder opmerking verdienen een hoofdsieraad, een collier, eene bouquet, verschillende broches enz., schitterende van brillanten, smaragden, opalen, paarden en robijnen. Een allerprachtigst en geheel volledig zilveren theeservies, benevens zilveren presenteer-trommeltjes, op eene geheel nieuwe wijze bewerkt, verdienen ook zeer de aandacht. Men weet niet wat meer te bewonderen, de kostbaarheid der voorwerpen, dan wel den daaraan besteden arbeid. (R. Cl.)

Gisteren is J. D. Bakker, door het Prov. Gerechtshof van Noord-Holland schuldig verklaard aan het opzettelijk in brand steken van brandbare stoffen, derwijze geplaatst in een bewoond gebouw, dat daardoor de brand tot dat gebouw moest overgaan en waarbij het te voorzien was, dat menschenlevens konden worden in gevaar gebracht, en diensgevolge, tot de straffe des doods veroordeeld.

Op den 15 April overleed te Zierikzee, in den onderdom van 46 jaren, de heer Mr. H. A. van Adrichem, Wethouder der stad Zierikzee, Procureur bij de Arrondissements-Regtbank en Plaatsvervangend Kantonregter aldaar.

In zijne verschillende betrekkingen en zijnen maatschappelijken omgang deed hij zich steeds als een eerlijk en rechtschapen mensch kennen, en moge zijn verlies groot zijn voor zijne bedroefde weduwe en nog jeugdige kinderen, niet minder groot is dit voor zijne talrijke betrekkingen en vrienden, als voor allen, die met hen zijne verdiensten naar waarde wisten te schatten. (W. v. h. R.)

Leijden, 17 April. Gisteren morgen ten acht ure werd het stoffelijk overschot van den zoo innig betreunden Hoogleeraar Niermeijer, op de begraafplaats alhier ter aarde besteld.

De Hoogleeraar Kist, zelf diep getroffen, hield bij het graf eene toespraak, die door eene zeer talrijke schare werd aangehoord en voorzeker het gemoed van zeer velen tot tranen bewoog.

De waardige spreker wierp eerst een blik op het duistere van Gods wegen in het zoo vroeg afsterven van een man, wiens verlies voor wetenschap, kerk en vaderland zoo onberekenbaar groot was, schetste zulks in krachtige trekken, wendde daarna de hartelijkste woorden van troost en bemoediging tot de naaste betrekkingen, dankte zijne leerlingen, in grooten getale derwaarts opgekomen, waarvan eenigen de kist van de lijkkoets tot aan het graf hadden gedragen, voor deze laatste liefdedienst en wees hen op de navolging van het voorbeeld van hunnen geliefden leermeester als de beste vereering zijner nagedachtenis, riep den omstanders de heerlijke beloften en blijde hope des Cristendoms voor den geest en eindigde met eene kort roerende bede tot God.

Daarna sprak de heer H. W. Terpstra, Theol. stud. een woord van eerbiedige en hartelijke vereering en hulde aan den dierbaren afgestorvene en besloot met de bede, dat hunne overige hooggeschatte leermeesters hun nog lang mogten gespaard blijven. (L. Cl.)

△ Arnhem, 18 April. De alom beroemde zangeres Jenny Lind heeft gisteren avond haar aangekondigde concert gegeven in het ruime gebouw: *Musis sacrum*, dat nog te klein was, om de toehoorders te bevatten, die hare hoogst zeldzame natuurgaven wenschten te komen bewonderen. Heden morgen waren er reeds geene toegangs-biljetten meer te verkrijgen, en moeten er, zoo wij vernemen, veel hogere prijzen voor entré-biljetten zijn geboden. De toevloed van stadsbezoekers, van Nijmegen, Wageningen, Doersborg, Deutichem, en omliggende dorpen en landgoederen was verbazend. Reeds ten half zeven waren de rijtuigen en equipages in aantocht. Met daverend applaussement werd de virtuose ontvangen en de toejuichingen van haar gezang herhaalden zich bij het eindigen van elk stuk: zoodat zij telkens werd terug geroepen. Haar echtgenoot, de heer Goldsmid, wisselde, door piano-muziek, zijne bevallige gade driemaal af. Zij zelve heeft viermaal gezongen, en haar liefelijk en krachtig stemgeluid liet zich zelfs duidelijk hooren buiten het lokaal aan den binnensingel, waar eene ontelbare menigte van verschillende stand zich had geschaard om te kunnen zeggen: «Wij hebben haar ook mogen hooren.» De lof, welke zij overal heeft ingezogst, en de veelvuldige beschrijvingen harer zangwijze zijn in zoo vele binnen- en buitenlandsche dagbladen zoo uitvoerig vermeld geworden, dat wij er niets anders kunnen bijvoegen dat dit: «Er ontbreken woorden om de bewondering harer nachtegaal-toonen te kunnen uitdrukken! Gods grootheid blinkt in deze zeldzaam begaafde zangeres even schitterend uit als in de goddelijke natuur.» Zeker meer dan vierde-half-duizend hoorders en hoorderessen hebben het genoegen genooten Jenny Lind te hooren. Ten half acht begonnen, eindigde het concert voor tien ure.

Mulst, 14 April. Het is in den afgelopen winter in de omstreken alhier nog al redelijk gesteld geweest met de openbare veiligheid, ofschoon niet alle diefstallen worden aangegeven, om de zeer eenvoudige reden, dat de meeste

ingezetenen en vooral vrouwen en oude lieden luiers zijn, om te verschijnen voor de regtbank te Goos, die is te genaken dan over de Westerschelde, een zeer vaarlijke stroom, die bovendien gedurende ruim vier weken in de maanden Januarij en Februarij volstrekt onbevaarbaar is geweest, zoodat de justitiablen van de regtbank ten eenemale waren afgescheiden. Vergeefsche dagvaardingen hebben dan ook in menigte plaats gehad. Reeds op Jan. 1855 zou de overvaart naar Zuid-Beveland geverd zijn aan eenen getuige, hoezeer toen nog geen ijs in de rivier was. In de laatste weken hebben twee stoute diefstallen met braak plaats gehad. In eene bakkerij in deze stad is namenlijk des nachts een gat in den buitenmuur gemaakt, en het geld uit den winkel gestolen terwyl onder de gemeente Hontenisse vijf zwaart gemaakte mannen met eenen boom de deur van een hofsteedje hebben open geloopt, des avonds omstreeks elf uren; geëischende van twee vrouwen (moeder en dochter) de een bewoonsters van het hofsteedje, die zich echter zoo moedig hebben verweerd, dat de dochter is ontsnapt en rucht bij de bureu kon maken, waarop de booswichten op de vlugt hebben begeben, alleen brood en spek meememende. (Prov. Z. Cl.)

's Hertogenbosch, 18 April. Wij hebben met roegen vernomen, dat de communicatie per telegraaf deze stad vergisteren namiddag hersteld is.

— Uit Roermond schrijft men:

Wij vernemen met groot genoegen, dat men in de stad voornemens is den 19 Julij e. k. op eene waardige wijze te vieren, als zijnde de 25ste verjaardag van de wedstrijd te Brussel in 1830, waarbij ons koninklijk Harmonie-gezelschap, met eenparige stemmen der jurden eersten prijs onder de steden van den tweeden rang behaalde.

Er zal een festival gehouden worden, waartoe eendaags de harmonie-gezelschappen in het land en daarbuiten zullen worden uitgenoodigd en aan elk gezelschap, tot opluistering van dit feest medewerkt, zal eene vergulde herinnerings-medaille uitgereikt worden.

Men zal niets nalaten om het verblijf in de stad gedurende die dagen zoo aangenaam mogelijk te maken.

Advertentien.

Dramatische en Musicale soiree

Zaterdag-avond, den 21 April.

in het Locaal der Societeit **DE VEREENIGING**

Kazernestraat.

te geven door den Heer

EDUARD ADOLPHE VAN BOCKUM-DOLFFS

onder medewerking van eenige Geachte Virtuosen dezer Stad.

Wat het dramatische gedeelte betreft, zal de heer VAN BOCKUM-DOLFFS onder anderen voordragen *GOETHE*; eene scène uit *Torquato Tasso*; van SCHINDLER uit *Don Carlos*, derde bedrijf; de markies de *POPE* van SHAKESPEARE, uit *Romeo und Juliette*, de scène op het balkon; voorts eene scène uit den *Faust* van *GOETHE* enz.

Wat het Musicale gedeelte betreft, wordt verweerd naar de gedrukte programma's.

Toegangkaarten zijn te verkrijgen bij den boekhandel delaar den heer DE GROOT en in het hôtel het Koninghof. Prijs per gewoon biljet, f 1; en per familie biljet, voor drie personen, f 2.50.

Het bureau wordt ten 7 ure geopend. (818)

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 19 April 1855.

Nederland. Pet.		Rusland.	
Ned. W. Schuld. 2 1/2	81 1/2 % 1/2	Hopel 1798/1816	5
Dito Certificat. . . 3	78 %	Dito 1828/1829	5
Dito Dito . . . 4	90 % 1/2	Cert. 1831/1838	5
O. I. Leening. . . 4	(12) 1/2	Dito Dito	4 1/2
Amort. Syndic. 3 1/2		Dito Hope . . . 4	
Hand. Maats. . . 4 1/2		Dito Stieglika . . 5	
Belgie.		Dito dito 5e Ser. . 4	
Certificaten. . . 2 1/2		Dito 1854 . . . 5	
D° Rothschild. 2 1/2		Inschr. Assig. . . 6	
Frankrijk.		Certific. dito . . 6	
Obligatiën . . . 3		Polen.	
Spanje.		Obligatiën . . . 4	
Nieuwe 1	18 1/2 % 1/2	Oostenrijk.	
Dito Suietl. . . 3		Metalliek . . . 5	
D° Binnel. /m. 3	31 1/2 % 1/2 1/2	Dito bet. Amst. . 5	
Bew. Sp. Com. 5 1/2 % 1/2		Dito Nation. . . 5	
Amort. Schuld.		Dito 1847 . . . 2 1/2	
Portugal.		Dito 1861/1862 . . 2 1/2	
Londen nieuwe. 8	87 % 1/2		
Dito uitgest. . . 4			

Philad., Bank-act. 2 1/2; Mexic., te Lond. 3 1/2; 20; dito Onb. 19 1/2, 20.

Met uitzondering van Spaansche fondsen welke door orders gedrukt waren, was de markt overigens bij tamme handel in Holl., Russ. en Oostenrijksche fondsen willig.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.